

Emblematikus képi tudósítások színházi terekből

Bagossy Levente színházi plakátjairól

Kitűnő indíttatásokat kapott gyermek- és ifjúkorában Bagossy Levente grafikus- és díszlettervező művész: édesapja és testvére színházi ember, rendező lévén már korán kapcsolatba került a teátrumok világával. Művészeti tanulmányait a pezsgő ritmusú művészeti életet élő Pécs városának Művészeti Szakközépiskolájában végezte reklámgrafikai szakon, s így már ifjúkorában kialakult kettős, a színházhoz és a képzőművészethez kapcsoló vonzódása. Ezt igazolja az 1990-es évek felkészülési periódusa is, amikor a budapesti Képzőművészeti Főiskola tervező grafika, majd díszlet-jelmez szakán végezte, majd a főiskola grafikus Mesterképzőjén fejezte be tanulmányait. A tanulmányainak lezárása óta eltelt egy-másfél évtizedben alkalmazott grafikusként fontos plakáttervezői, és színházi művészként jelentős díszlettervezői tevékenységet fejtett ki, és ezt a szakmai elismerések hosszú sora is tanúsítja. 1996 óta elnyerte az Országos Színházi Találkozó legjobb díszlet-díját, két alkalommal megkapta a Színkritikusok díját, számos fesztiválsikert aratott itthon és külföldön, s 2008-ban a Jászai Mari-díj koronázta meg színházművészeti munkálkodását.

Bagossy Levente színházi pályafutását a pécsi Kisszínházban kezdte, majd kapcsolatba került Kecskemét, Nyíregyháza, Sopron, Szeged és Budapest színházaival, amelyeknek produkcióiban díszlettervezőként dolgozott, illetve amelyek bemutatóit az általa tervezett plakátokkal kísérte. Bagossy-díszletben játszották mások mellett a soproni Petőfi Színház *Pillantás a hídról-*, a szegedi Nemzeti Színház *Don Giovanni-*, a budapesti Vígszínház *Úrhatnám polgár-* és az Örkény István Színház *Finito*-előadását. A 2009. évi Színházi Világnap alkalmából a budapesti Balassi Intézet galériájában megrendezett kiállításon néhány színpadterv-makett mellett a művész színházi plakátjait sorakoztatta fel, s a tárlat látogatója egy eredeti hangú, leleményes képi ötletekkel élő, kifejezőeszközeivel magabiztosan bánó alkalmazott grafikus rendkívül aktív, számszerűségében is számottevő teljesítményről valló munkásságáról kaphatott áttekintést.

A kitűnő drámaírók, a klasszikusok és kortárs szerzők dráma- és színház-történeti jelentőségű színműveinek előadásait hirdető Bagossy-falragaszok már pusztán létükkel is szívet-lelket melengető alkotásokként jelentek meg, jelezve, hogy a gazdasági-kereskedelmi ösztönzőknek alárendelt, minden szabad felületet elfoglalni próbáló óriásplakátok korában van még egy kis tér, maradt még parányi remény a kulturális-művészeti értékek és események propagálására is. A színházi plakáttervező munkája hihetetlenül nehéz: egyetlen, nem túlságosan nagy felületet teremtő papírirven kell sűrítve megjelenítenie egy-egy drámai mű lényegét úgy, hogy a képi kifejezés felhívja magára és az általa hirdetett produkcióra a figyelmet, hogy érdeklődést keltsen s megrögződjön az emléke-

zetben, illetve hogy a képhez kapcsolódó, a képbe foglalt szöveges elemekkel pontosan informáljon. Bagossy tervező grafikus eszköztára mindehhez rendkívül gazdag és változatos: leleményesen alkalmazza, ötvözi a grafikai, a festészeti és a fotográfiai eszközöket, s hol a fekete-fehér ellentéteire, hol a színek kifejezőerejére, s ezzel összefüggésben mindig valamely különös és meglepő képi ötlet kiaknázására építi fel plakátjainak kifejezését és hatásvilágát. Így, ezen alkotómódszer és szellemiség jegyében kerülhet csokornyakkendő és kalap a bűvársisakra (Kárpáti Péter: *Bűvárszínház*), ezért illeszkedhet felhúzó-kallantú az előkelő úr hátára (Feydeau: *A hülyéje*), ezért jelenhet meg egy szétnyíló olló véres acélpengéi között egy csodálkozó tekintettel figyelő babaarc (*Jógyerekek képeskönyve*), s ezt a különös világot tükrözteti a művész, amikor óriási tüskéket növesztő férfitestet jelenít meg (Molière: *Mizantróp*). A plakátok képi motívumait mindenkor a szerzők, a címek, az alkotók és a szereplők neveit megjelenítő feliratok ugyancsak hallatlanul változatos, de a képi atmoszférával mindig együtthangzó tipográfiája kíséri. Kép és szöveg, grafikai, festői és fotóelemek biztosan komponált együtteséből így épül fel a kesernyés-groteszk szólamokra hangolt, egyszer megütöztető, máskor meg sejtelmességekbe, feltárára váró talányosságokba, titokzatosságokba burkolózó, esetenként harsányságokkal, ritkábban csendes líraiságokkal éltetett Bagossy-plakátvilág.

Aligha kell bizonygatnunk: korunk vizuális kavalkádjában, feltartóztathatatlán kép-áradásában milyen fontosak az esztétikai értékek és minőségek jegyében megalkotott és közvetített, értelemmel és érzellemmel hitelesített képek. Ha Bagossy Levente színházi plakátjai köszöntenek ránk, akkor biztosak lehetünk abban, hogy a megragadott tartalmakat pontosan közvetítő, a lényegre koncentráló, jelentésekben gazdag, leleményes képi kreációk világában kalandozhatunk.

Wehner Tibor